

Донбаська державна машинобудівна академія

Силабус навчальної дисципліни

«Діагностика і моніторинг стану здоров'я спортсменів»

на 2024 / 2025 навчальний рік

Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	017 Фізична культура і спорт
ОПП (ОНП)	Фізична культура і спорт
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Форма навчання	денна
Семестр, в якому викладається дисципліна	8б, 4б
Статус дисципліни	вибіркова
Обсяг дисципліни	150 годин (5 кредита ЕКТС)
Мова викладання	українська
Оригінальність навчальної дисципліни	Авторський курс
Факультет	Інтегрованих технологій і обладнання
Кафедра	Фізичного виховання і спорту
Розробник	Черненко С. О.
Викладач, який забезпечує проведення лекційних занять	Черненко С. О.
Викладач, який забезпечує проведення практичних/ лабораторних занять	Черненко С. О.
Локація та матеріально-технічне забезпечення	Аудиторія теоретичного навчання, проектор
Лінк на дисципліну	http://moodle-new.dgma.donetsk.ua/course/view.php?id=2279

Кількість годин	Лекції	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	Вид підсумкового контролю
150	32/36	32/36		86/78	Залік

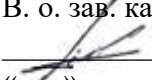
Що буде вивчатися (предмет навчання)	Предметом вивчення навчальної дисципліни Діагностика і моніторинг стану здоров'я спортсменів» є основні методи дослідження впливу фізичних навантажень на функціональний стан організму людини з урахуванням вікових, статевих особливостей, а також ступеня фізичної активності, рівня фізичного стану та здоров'я.
Чому це цікаво/потрібно вивчати (мета)	Метою вивчення навчальної дисципліни «Діагностика і моніторинг стану здоров'я спортсменів» забезпечити здобувачів освіти теоретичними знаннями методів вивчення і оцінки функціонального стану осіб, які займаються фізичною культурою і спортом.
Чому можна навчитися (результати навчання)	<ul style="list-style-type: none"> - показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне та самокритичне мислення; - засвоювати нову фахову інформацію, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег; - застосовувати у професійній діяльності знання анатомічних, фізіологічних, біохімічних, біомеханічних та гігієнічних аспектів занять фізичною культурою і спортом; - оцінювати рухову активність людини та її фізичний стан, складати й реалізовувати програми кондиційного тренування, організовувати й проводити фізкультурно-оздоровчі заходи. - визначати функціональний стан організму людини й обґрунтовувати вибір засобів профілактики перенапруження систем організму осіб, які займаються фізичною культурою і спортом.
Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями (компетентності)	<p><i>Загальні компетентності (ЗК):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями; - здатність працювати в команді; - здатність планувати та управляти часом; - навички міжособистісної взаємодії; - здатність бути критичним і самокритичним; - здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. <p><i>Фахові компетентності спеціальності (ФКС):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - здатність забезпечувати формування фізичної культури особистості; - здатність зміцнювати здоров'я людини шляхом використання рухової активності, раціонального харчування та інших чинників здорового способу життя; - здатність використовувати спортивні споруди, спеціальне обладнання та інвентар; - здатність до безперервного професійного розвитку.
Навчальна логістика	<p>Зміст дисципліни:</p> <p><i>Змістовний Модуль 1. Моніторинг функціонального стану основних систем організму за умов фізичних навантажень різної потужності</i></p> <p>Тема 1. Методи вивчення функціонального стану серцево-судинної системи при м'язовій діяльності.</p> <p>Вплив спортивних тренувань на серце. Серце в різних видах спорту, адаптація серцево-судинної системи у юних спортсменів. Зміна параметрів кровозабезпечення організму в умовах фізичних навантажень. Лімітуючи роль ССС в транспорті кисню при фізичних навантаженнях.</p> <p>Тема 2. Методи вивчення система дихання при роботі різної потужності та характеру.</p> <p>Традиційні методи визначення показників системи зовнішнього дихання. Розрахункові методи визначення показників системи зовнішнього дихання</p> <p>Тема 3. Оцінка нервово-м'язової адаптація до фізичних навантажень.</p> <p>Основні системи регуляції обміну речовин. Адаптація нервово-м'язової системи до аеробних навантажень. Методи оцінки функціонального стану нервово-м'язового апарату. Методи функціональної діагностики вищої нервової діяльності.</p> <p>Тема 4. Визначення критеріїв адекватності фізичних навантажень за</p>

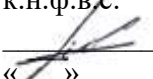
	<p>показниками основних функціональних систем організму.</p> <p>Шляхи оздоровлення дітей. Критерії оцінки рівня фізичної підготовленості школярів (за В. І. Бобрицькою, 2000).</p> <p><i>Змістовний модуль 2 Моніторинг, лікарсько-педагогічний контроль у спорті</i></p> <p>Тема 2.1 Первинне та щорічні поглиблені медичні обстеження. Принципи організації первинного та щорічних поглиблених медичних обстежень. Принципи оцінки стану здоров'я у практиці спортивної медицини. Основні захворювання та патологічні стани, є протипоказанням до занять спортом. Традиційні принципи оцінки фізичного розвитку.</p> <p>Тема 2.2 Етапний лікарсько-педагогічний контроль за представниками різних спортивних спеціалізацій.</p> <p>Принципи організації етапного контролю. Особливості дослідження функціональних можливостей центральної нервової системи, нервово-м'язового апарату, вестибулярного та зорового аналізатора, кардіореспіраторної системи, дихання.</p> <p>Тема 2.3 Поточний та терміновий лікарсько-педагогічний контроль за представниками різних спортивних спеціалізацій.</p> <p>Принципи організації поточного контролю. Принципи організації термінового контролю. Показники поточного та термінового функціонального стану центральної нервової системи, вегетативної нервової системи, нервово-м'язового апарату, аналізаторів, серцево-судинної системи, біохімічного складу крові.</p> <p><i>Змістовний Модуль 3 Особливості лікарсько-педагогічного контролю за юними спортсменами</i></p> <p>Тема 3.1 Патологічна спадкова схильність та високий ризик прихованої патології.</p> <p>Малі аномалії розвитку у дітей та підлітків. Аномалії розвитку хребта. Крипторхізм у дітей та підлітків чоловічої статі. Захворювання опорно-рухового апарату, типові для дитячого та юнацького віку.</p> <p>Тема 3.2 Принципи оцінки рівня фізичного розвитку та статевого дозрівання у дітей та підлітків.</p> <p>Оцінка рівня фізичного розвитку. Соматотипування дітей та підлітків. Принципи оцінки ступеня статевого дозрівання дітей та підлітків.</p> <p>Тема 3.3 Принципи оцінки функціонального стану кардіореспіраторної системи та оцінки загальної фізичної працездатності у дітей та підлітків</p> <p>Методика проведення та принципи оцінки функціональних проб з фізичним навантаженням у дітей та підлітків. Оцінка загальної фізичної працездатності у дітей та підлітків. Особливості організації занять фізичною культурою та спортом у дитячому та підлітковому віці. Терміни допуску до занять фізичною культурою та спортом дітей та підлітків та вікові етапи спортивної підготовки.</p> <p><i>Змістовний Модуль 4 Моніторинг оздоровчої фізичної культури. Організація допінг контролю у спорті.</i></p> <p>Тема 4.1 Медичне забезпечення оздоровчої фізичної культури. Комплекс медичних обстежень при допуску до занять оздоровчою фізичною культурою. Принципи визначення рівня фізичного стану осіб, що займаються фізичною культурою, Методи експрес-оцінки рівня фізичного стану. Рухові режими в системі оздоровчої фізичної культури. Кількість та зміст фізичних вправ для розвитку та підтримання фізичного стану.</p> <p>Тема 4.2 Принципи організації антидопінгового контролю</p> <p>Історія допінгу. Загальні положення. Додаткові положення про організацію антидопінгового контролю. Допінг контроль під час змагання. Основні види ускладнень після тривалого застосування спортсменами анаболічних стероїдів.</p>
--	---

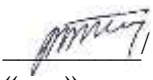
	<p>Види занять: Лекційні, семінарські.</p> <p>Методи навчання: З словесних методів навчання в процесі викладення дисципліни використовуються: пояснення, розповідь, бесіда, аналіз, навчальна дискусія. Наочні методи: ілюстрування, спостереження, демонстрування (у тому числі відеозаписів з використанням мультимедійного обладнання).</p>
Пререквізити	<p>Вивчення курсу Діагностика і моніторинг стану здоров'я спортсменів пов'язано та базується на знаннях дисциплін: Анатомія людини з основами спортивної морфології, Фізіологія людини та рухової активності, Біохімія і біохімічні основи спортивного тренування, Спортивна медицина, Теорії і методики викладання обраного виду спорту.</p>
Постреквізити	<p>Передбачає можливість використання отриманих знань у процесі вивчення освітніх компонентів, таких як: Основи теорії здоров'я та здорового способу життя, Виробнича практика за профілем майбутньої роботи, Основи загального і спортивного масажу, Підвищення спортивної майстерності з обраного виду спорту.</p>
Політика курсу	<p>Курс передбачає індивідуальну та групову роботу.</p> <p>Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.</p> <p>Якщо здобувач відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час консультації викладача.</p> <p>Під час роботи над індивідуальними завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності.</p>
Оцінювання досягнень	<p>При визначенні загальної оцінки враховуються результати поточного контролю з практичних занять, які відбулися в період, а також результати захисту індивідуальних завдань та самостійної роботи.</p> <p>Іспит/Залік за системою ЕКТС отримують здобувачі, які виконали всі види робіт і набрали не менше 55 зі 100 балів за результатами навчання.</p> <p>55-100 балів - виставляється, якщо здобувач виявив певні знання основного програмного матеріалу в обсязі, що необхідний для подальшого навчання і роботи, у цілому впорався з поставленим завданням, припустився незначних помилок в арифметичних розрахунках, демонстрував здатність упоратися з виконанням завдань, передбачених програмою на рівні репродуктивного відтворення.</p> <p>0-54 балів – «Не зараховано» - виставляється, якщо здобувач виявив серйозні прогалини в знаннях основного матеріалу, зробив принципові помилки, не зміг розв'язати типові задачі, провести розрахунки тощо.</p>
Академічна доброчесність	<p>Академічна доброчесність включає в себе сукупність духовних цінностей, таких як чесність, справедливість, довіра, повага і відповідальність, яких повинні дотримуватися усі учасники освітнього процесу.</p> <p>Дотримання академічної доброчесності здобувачами передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - самостійне виконання навчальних завдань: поточного та підсумкового контролю результатів навчання; - посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; - дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; - надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. <p>Порушенням академічної доброчесності учасниками науково-освітнього процесу вважається: академічний плагіат, академічне шахрайство, фальсифікація результатів досліджень, посилань у власних публікаціях, будь-яких інших даних, у тому числі статистичних, що стосуються освітнього процесу та наукових досліджень; надання завідомо неправдивої інформації стосовно власної освітньої (наукової) діяльності чи організації освітнього процесу; використання без відповідного дозволу зовнішніх джерел інформації під час оцінювання</p>

	результатів навчання; хабарництво; конфлікт інтересів; подарунок.
Інформаційне забезпечення	<p><i>Основна література:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Амосов Н.В., Бендет Я.І. Фізична активність та серце. - К.: Здоров'я, 1989. - 216 с. 2. Богдановська Н.В., Діагностика та моніторинг стану здоров'я: підручник для студентів вищих навчальних закладів – Запоріжжя: ЗНУ, 2015. – 264 с 3. Виноградов В.Є. Стимуляція працездатності та відновлювальних реакцій у системі тренувальних впливів у підготовці кваліфікованих спортсменів: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. наук з фіз. виховання і спорту: [спец.] 24.00.01 "Олімп. та проф. спорт". Київ, 2010. 46 с. 4. Галиця В.І., Горлов А.С., Качанов П.А. Інтерактивна система експрес діагностики у підготовці спортсменів. Теорія та практика фізичного виховання, 2012. С. 409-415 5. Дж.Х.Уілмор Фізіологія спорту та рухової активності. - К.: Олімпійська література, 1997. - 503 с. 6. Дикий Б.В., Добра П.П. Методи об'єктивної оцінки ефективності реабілітаційних заходів під час проведення ЛФК: Методичні рекомендації. – Ужгород, 2013. – 55 с. 7. Колчина Є.Ю. Патогенетичні механізми дезадаптації центральної та периферичної гемодинаміки при фізичному навантаженні та методи їх корекції в осіб молодого віку: дис. ... док. біол. наук - Луганськ, 2021. – 328. 8. Комплексне тестування рухових здібностей людини. за ред. Сергієнко Л. П. - Миколаїв: УДМТУ, 2001. - 24 с. 9. Москаленко Н., Луковська О., Мірошниченко О. Критерії оцінки резервних можливостей зовнішнього дихання у спортсменів за даними комп'ютерної спірографії. Спортивний вісник Придніпров'я, 2007, №1, С. 138-141. 10. Полатайко Ю. Вплив фізичного навантаження максимальної потужності на реактивність кардіореспіраторної системи спортсменів. Фізичне виховання, спорт, культура здоров'я в сучасному суспільстві: зб. наук. праць. Луцьк; 2012. Т. 3. З. 367 - 372. 11. Рівний А.С., Ільїн В.І., Лізогуб В.С. Фізіологія спортивної діяльності. Підручник. Харків: видавництво ХНАДУ. 555 с. 12. Сісоєнко Н.В. Практикум з вікової фізіології та валеології: Навчально-методичний посібник для студентів педагогічних спеціальностей / Н.В. Сісоєнко., Г. Ст. Матасова., л. Ст. Пакушина – Черкаси: вид.від. ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2007. - 116 с. 13. Функціональні проби серцево-судинної системи у дитячій кардіології: метод. указ. для студентів та лікарів-інтернів / упор. Г.С. Сенаторова, М.О. Гончар, І.О. Саніна, О.Л. Онікієнко, О.І. Страшок. - Харків: ХНМУ, 2014. - 32с. 14. Фурман ЮМ. Фізіологія оздоровчого бігу. Київ: Здоров'я; 1994. 208 с. Язловецький В. С. Основи діагностички функціонального стану та здоров'я / Язловецький В. С. – Кіровоград : , 2003. – 50 с. 15. Mitchell J., Haskell WL, Raven PB Classification of Sports // J. Am. Coll. Cardiol. –1994. –N. 24. –P. 864 – 866. 16. Viacheslav Miroshnichenko, Svitlana Salnykova, Viktoriia Bohuslavska, Maryan Pityn, Yuriy Furman, Volodymyr Iakovliv, Zoryana Semeryak. Enhancement of physical health in girls of 17 – 19 years by adoption of physical loads taking their somatotype into account. Journal of Physical Education and Sport (JPES), Vol 19 (Supplement issue 2), Art 58, pp 387 – 392, 2019

Розробник:
Доцент
кафедри ФВіС
 / С. О. Черненко/
« » 2024 р.

Розглянуто і схвалено
на засіданні кафедри ФВіС
Протокол № 21 від 30.08.2024 р.
В. о. зав. кафедри ФВіС
 / С. О. Черненко/
« » 2024 р.

Гарант освітньої програми:
Доцент кафедри ФВіС,
к.н.ф.в.с.
 / С. О. Черненко/
« » 2024 р.

Затверджую:
Декан факультету інтегрованих
технологій і обладнання
 / О. Г. Гринь /
« » 2024 р.